

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa ENERGA SA („Grupa”) składa się z **ENERGA Spółka Akcyjna** („jednostka dominująca”, „Spółka”) z siedzibą w Gdańsku i jej spółek zależnych (patrz nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku oraz zawiera odpowiednie dane porównawcze.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271591.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 220353024.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej,
2. wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej,
3. obrót energią elektryczną.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku podmiotem kontrolującym Spółkę oraz jednostką dominującą najwyższego szczebla Grupy Kapitałowej ENERGA SA jest Skarb Państwa.

2. Skład Grupy oraz jego zmiany

2.1. Skład Grupy na koniec okresu sprawozdawczego

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w skład Grupy wchodzi ENERGA SA oraz następujące spółki:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
Segment Dystrybucja					
1	ENERGA-OPERATOR SA	Gdańsk	dystrybucja energii elektrycznej	100	100
2	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Elbląg Sp. z o.o.	Elbląg	eksploatacja sieci	100	100
3	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	eksploatacja sieci	100	100
4	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Kalisz Sp. z o.o.	Kalisz	eksploatacja sieci	100	100
5	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Płock Sp. z o.o.	Płock	eksploatacja sieci	100	100
6	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Słupsk Sp. z o.o.	Słupsk	eksploatacja sieci	100	100
7	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Toruń Sp. z o.o.	Toruń	eksploatacja sieci	100	100
8	ENERGA-OPERATOR Techniczna Obsługa Odbiorców Sp. z o.o.	Koszalin	techniczna obsługa odbiorców	100	100
9	Przedsiębiorstwo Budownictwa Elektroenergetycznego ENBUD Słupsk Sp. z o.o.	Słupsk	wykonawstwo i projektowanie	100	100
10	Energetyka Kaliska – Usługi Techniczne Sp. z o.o.	Kalisz	wykonawstwo i projektowanie	100	100
11	ZEP - Centrum Wykonawstwa Specjalistycznego Sp. z o.o.	Płock	wykonawstwo i projektowanie	100	100
12	Zakład Budownictwa Energetycznego Sp. z o.o.	Koszalin	wykonawstwo i projektowanie	100	100
13	ENERGA-OPERATOR Logistyka Sp. z o.o.	Płock	logistyka i zaopatrzenie	100	100
14	Zakład Energetyczny Toruń - ENERGOHANDEL Sp. z o.o. w likwidacji ¹	Toruń	zaopatrzenie	100	100
Segment Sprzedaż					
15	ENERGA-OBROT SA	Gdańsk	obrot energią elektryczną	100	100
16	ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o.	Gdańsk	obsługa klienta	100	100

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
17	ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o.	Sopot	usługi oświetlenia	100	100
18	ENERGA SLOVAKIA s.r.o.	Bratysława	obróć energią elektryczną	100	100
19	Enspirion Sp. z o.o. (poprzednio: ENERGA Innowacje Sp. z o.o.) ²	Gdańsk	organizacja i zarządzanie rozwojem innowacyjnych projektów energetycznych	100	100
20	EOB PGK1 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
21	EOB PGK2 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
Segment Wytwarzanie					
22	ENERGA Wytwarzanie SA	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
23	ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	89,64	89,38
24	ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o.	Elbląg	wytwarzanie energii	100	100
25	ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o. ³	Ostrołęka	dystrybucja energii cieplnej	99,99	99,99
26	ENERGA Serwis Sp. z o.o.	Ostrołęka	usługi serwisowo-remontowe	94,81	94,68
27	ENERGA Ciepło Kaliskie Sp. z o.o. ⁴	Kalisz	dystrybucja energii cieplnej	91,24	91,24
28	ENERGA Invest SA	Gdańsk	zarządzanie projektami inwestycyjnymi	100	100
29	ZEC Żychlin Sp. z o.o.	Żychlin	dystrybucja energii cieplnej	100	100
30	Elektrownia Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	100	100
31	AEGIR 4 Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
32	BORA Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
33	BREVA Sp. z o.o. ⁵	Gdańsk	wytwarzanie energii	-	100
34	Ekologiczne Materiały Grzewcze Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność konsultingowa	100	100
35	Elektrownia CCGT Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
36	Elektrownia CCGT Grudziądz Sp. z o.o.	Grudziądz	wytwarzanie energii	100	100
37	ENERGA Elektrociepłownia Kalisz SA w likwidacji	Kalisz	wytwarzanie energii	-	100
Segment Pozostałe					
38	ENERGA Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.	Gdańsk	usługi księgowo, kadrowo-płacowe i administracyjne	100	100
39	ENERGA Finance AB (publ)	Sztokholm	działalność finansowa	100	100
40	ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o.	Gdańsk	teleinformatyka	100	100
41	RGK Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność finansowa i zarządzanie nieruchomościami	100	100

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
42	ENSA PGK1 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
43	ENSA PGK2 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
44	ENSA PGK3 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
45	ENSA PGK4 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
46	ENSA PGK5 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
47	ENSA PGK6 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
48	ENSA PGK7 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
49	ENSA PGK8 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100

¹ W dniu 23 stycznia 2015 roku Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę o rozwiązaniu i rozpoczęciu procesu likwidacji spółki. Spółka została wykreślona z KRS w dniu 25 stycznia 2016 roku.

² W dniu 30 stycznia 2015 roku Sąd rejestrowy dokonał wpisu zmiany nazwy spółki ENERGA Innowacje Sp. z o.o. na Enspirion Sp. z o.o.

³ W dniu 24 listopada 2015 roku nastąpiła rejestracja w KRS nowej nazwy firmy ENERGA OPEC Sp. z o.o. Obecnie obowiązująca nazwa to ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o.

⁴ W dniu 23 listopada 2015 roku nastąpiła rejestracja w KRS nowej nazwy firmy Ciepło Kaliskie Sp. z o.o. Obecnie obowiązująca nazwa to ENERGA Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.

⁵ Patrz opis w notce 2.2.

2.2. Zmiany w składzie Grupy w okresie sprawozdawczym

W dniu 15 kwietnia 2015 roku zostało zarejestrowane połączenie spółek ENERGA Wytwarzanie SA (spółka przejmująca) i BREVA Sp. z o.o. (spółka przejmowana). Połączenie odbyło się bez podwyższania kapitału zakładowego spółki przejmującej.

W dniu 30 grudnia 2015 roku Sąd Rejestrowy dokonał wykreślenia spółki ENERGA Elektrociepłownia Kalisz SA w likwidacji z KRS.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W okresie od 1 stycznia do 29 kwietnia 2015 roku skład Zarządu jednostki dominującej przedstawiał się następująco:

- Mirosław Bieliński – Prezes Zarządu,
- Roman Szyszko – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Wojciech Topolnicki – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju.

W dniu 29 kwietnia 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu Zarządu IV kadencji w następującym składzie:

- Andrzej Tera – Prezes Zarządu, odwołany z dniem 7 grudnia 2015 roku,
- Seweryn Kędra – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych, odwołany z dniem 3 stycznia 2016 roku,
- Jolanta Szydłowska – Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych, odwołana z dniem 7 grudnia 2015 roku.

W okresie od 6 października do 2 grudnia 2015 roku delegowanym do pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Strategii Rozwoju był Pan Waldemar Kamrat, członek Rady Nadzorczej.

W okresie od 7 grudnia 2015 roku do 3 stycznia 2016 roku delegowanym do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu był Pan Roman Pionkowski, członek Rady Nadzorczej.

W dniu 29 grudnia 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 4 stycznia 2016 roku Zarządu V kadencji w składzie:

- Dariusz Kaśków – Prezes Zarządu,
- Mariusz Rędaszka – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Roman Pionkowski – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju, odwołany z dniem 26 lutego 2016 roku.

W dniu 1 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 1 lutego 2016 roku do składu Zarządu Pana Grzegorza Ksepko, powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 14 marca 2016 roku.

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w milionach złotych („mln zł”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Grupy.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Zarząd jednostki dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENERGA SA zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2015 roku. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności.

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych polskich spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. W przypadku spółek ENERGA SLOVAKIA s.r.o. oraz ENERGA Finance AB (publ) walutą funkcjonalną sprawozdania jednostkowego jest euro. Dla celów niniejszego sprawozdania dane sprawozdawcze wyżej wymienionych spółek zostały przeliczone na złote polskie w sposób następujący: dane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, z wyjątkiem kapitałów, odpowiednio według kursu średniego na dzień kończący okres sprawozdawczy, kapitały – według kursu na dzień transakcji, dane ze sprawozdania z zysków lub strat według średniego kursu za dany okres sprawozdawczy. Różnice kursowe wynikające z przeliczenia ujęto w pozostałych całkowitych dochodach.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w tym, w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień kończący okres sprawozdawczy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości księgowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i wartości firmy

Grupa dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) oraz pojedynczych składników aktywów.

Analizie podlegają zarówno czynniki zewnętrzne, w tym zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym lub prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność lub też na rynkach, do obsługi których aktywa Grupy są wykorzystywane, jak i czynniki wewnętrzne związane z fizycznym stanem rzeczowych składników aktywów oraz zmianami w sposobie ich wykorzystywania. W przypadku stwierdzenia, że takie przesłanki występują przeprowadzane są testy na utratę wartości aktywów, zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 9.7. Informacje dotyczące przeprowadzonych testów na utratę wartości przedstawiono w notach 13 oraz 15.

Wycena rezerw

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, pracowniczą taryfę energetyczną, dodatkowe odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przysługujące pracownikom spółek Grupy po okresie zatrudnienia) szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Pozostałe rezerwy wyceniane są zgodnie z najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku. Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Szczegółowe informacje dotyczące przyjętych założeń i tworzonych rezerw przedstawiono w nocie 24.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych oraz szacunków dotyczących ich wartości rezydualnej. Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów użytkowania na podstawie bieżących szacunków. Weryfikacja przeprowadzona w roku 2015 nie miała istotnego wpływu na koszty bieżącego okresu.

Ścieżki cenowe energii

Istotnym elementem dokonywanych przez Grupę szacunków wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne w segmencie wytwarzania, a także szacunków rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia z tytułu pracowniczej taryfy energetycznej są ścieżki cenowe energii opracowywane przez niezależnych branżowych ekspertów. Grupa korzysta z eksperckich raportów ścieżek cenowych, obejmujących projekcje cenowe dla polskiego rynku. Szczegółowe informacje dotyczące analizy wrażliwości na zmianę ścieżek ujawniono w notach 13 i 24.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień kończący okres sprawozdawczy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Szczegóły dotyczące aktywa z tytułu podatku odroczonego ujawniono w nocie 12.3.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w notcie 28.3.

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usługi dystrybucyjnej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym dokonywane są w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży energii elektrycznej i usługi dystrybucyjnej na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy, za okres nie objęty odczytem. Kwota przychodów ujętych na dzień 31 grudnia 2015 roku na podstawie szacunków wyniosła 644 mln zł (524 mln zł na dzień 31 grudnia 2014 roku).

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień kończący okres sprawozdawczy jednostka ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego wartości księgowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. Odpisy aktualizujące tworzone są w oparciu o analizę wiekową należności, a także indywidualną analizę sytuacji dłużników. Kwoty odpisów aktualizujących wartość należności ujawniono w notce 28.5.1.

7. Zmiana szacunków

W okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca zmiany zakresu ani metodologii dokonywania istotnych szacunków. Zmiany kwotowe szacunków wynikały ze zdarzeń jakie miały miejsce w okresach sprawozdawczych.

8. Nowe standardy i interpretacje

8.1. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2015

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE weszły w życie w roku 2015:

- Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty publiczne” - zatwierdzona w UE w dniu 13 czerwca 2014 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 17 czerwca 2014 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2011 - 2013)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku lub po tej dacie).

Wymienione powyżej zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

8.2. Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie:

- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze -zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa -zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia w zakresie akceptowalnych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo” – Rośliny produkcyjne (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” - Zastosowanie metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2015)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).

Grupa ocenia, że powyższe zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień kończący bieżący okres sprawozdawczy.

8.3. Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 14 „Aktywa i Zobowiązania Regulacyjne” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (nie określono daty wejścia w życie),
- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Doprecyzowanie sposobu rozliczania aktywów z tytułu odroczonego podatku dotyczącego niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 7 „Rachunek przepływów pieniężnych” – Inicjatywa dotycząca zmian w zakresie ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

Nowe standardy MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” dokonują znacznych zmian w porównaniu do obecnie obowiązujących standardów. Po wstępnej analizie Grupa przewiduje, że zmiany te nie będą miały istotnego wpływu na jej sprawozdania finansowe, co zostanie potwierdzone po szczegółowym zbadaniu zagadnienia.

Nowy standard MSSF 16 „Leasing” zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Z punktu widzenia Grupy główną zmianą jest wymóg rozpoznania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej leasingobiorcy prawa do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązania finansowego zarówno w przypadku umów spełniających kryteria leasingu finansowego, jak i operacyjnego. Powyższa zmiana wpłynie na wzrost wartości aktywów i zobowiązań. Grupa nie dokonała jeszcze szczegółowej analizy wpływu nowego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Grupa nie przewiduje, aby pozostałe zmiany w MSSF wymienione powyżej, miały istotny wpływ na jej sprawozdania finansowe.

9. Istotne zasady rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były w sposób ciągły za wyjątkiem zmian opisanych w Nocie 9.28.

9.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe ENERGA SA oraz dane finansowe jej jednostek zależnych sporządzone w przypadku każdej ze spółek za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne zwroty, lub gdy ma prawa do zmiennych zwrotów oraz możliwość wywierania wpływu na wysokość tych zwrotów poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną.

Grupa rozważa ponadto, czy traktuje część jednostki, w której dokonano inwestycji, jako odrębny podmiot (silos). Jeżeli Grupa sprawuje kontrolę nad uznanym odrębnym podmiotem, dokonuje konsolidacji tej części jednostki, w której dokonano inwestycji.

Grupa rozlicza transakcje nabycia jednostek zależnych przy zastosowaniu metody przejęcia. Zapłata przekazana w ramach transakcji ustalana jest jako wartość godziwa przekazanych aktywów, zobowiązań zaciągniętych wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz udziałów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa oraz zobowiązania jednostki przejmowanej, wycenia się na dzień przejęcia według ich wartości godziwej. Udziały niedające kontroli w jednostce przejmowanej ujmowane są według wartości proporcjonalnego

udziału (odpowiadającego udziałowi niedającemu kontroli) w możliwych do zidentyfikowania ujętych aktywach netto jednostki przejmowanej. Wartość firmy powstająca w transakcji nabycia wyliczana jest zgodnie z zasadami przedstawionymi w Nocie 9.6.

Koszty związane z transakcją nabycia jednostki zależnej odnoszone są w koszty okresu.

Z transakcji w ramach Grupy są w całości eliminowane niezrealizowane zyski wynikające z tych transakcji. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Nabycie lub sprzedaż udziałów mniejszości, gdy nie ma miejsca nabycie lub utrata kontroli, traktuje się jako transakcję między udziałowcami i rozlicza się kapitałowo.

9.2. Połączenia jednostek pod wspólną kontrolą

Połączenia jednostek pod wspólną kontrolą rozliczane są poprzez sumowanie poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu odpowiednich wyłączeń. W przypadku spółki przejmowanej sumowaniu podlegają poszczególne pozycje bilansowe i wynikowe ujęte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym tej spółki, w wartościach prezentowanych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy. Wyłączeniu podlega wartość kapitału zakładowego spółki, której majątek został przeniesiony na inną spółkę, lub spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru. Po dokonaniu tego wyłączenia odpowiednie pozycje kapitału własnego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki koryguje się o różnicę pomiędzy sumą aktywów i pasywów. Wyłączeniu podlegają również wszystkie salda i transakcje pomiędzy łączącymi się jednostkami, w tym zyski lub straty operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem, zawarte w wartościach podlegających łączeniu aktywów i pasywów.

9.3. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień kończący okres sprawozdawczy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),

- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku z którego korzysta jednostka), oraz
- pozycje niepieniężne w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmują się jako element zmian wartości godziwej.

Aktywa i zobowiązania jednostek zagranicznych objętych konsolidacją pełną są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień kończący okres sprawozdawczy, a ich sprawozdania z zysków lub strat są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres sprawozdawczy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w innych całkowitych dochodach, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy:

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu		
Waluta	31 grudnia 2015	31 grudnia 2014
EURO	4,2615	4,2623

Średnie ważne kursy wymiany za poszczególne lata obrotowe kształtowały się następująco:

Kurs średni w okresie		
Waluta	1 stycznia - 31 grudnia 2015	1 stycznia - 31 grudnia 2014
EURO	4,1848	4,1893

9.4. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto, tzn. wartości początkowej (lub po koszcie zakładanym dla rzeczowych aktywów trwałych używanych przed dniem przejścia na MSSF UE) pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Kapitalizowanie kosztów nabycia bądź wytworzenia kończy się w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitałowych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia rzeczowego aktywa trwałego pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu, w którym składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania rzeczowego aktywa trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych:

• Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej, w tym:	5 - 100 lat
– Budynki	10 - 100 lat
– Lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	5 - 50 lat
• Maszyny i urządzenia techniczne	3 - 50 lat
• Środki transportu	3 - 14 lat
• Urządzenia biurowe, w tym:	1 - 15 lat
– Sprzęt komputerowy	1 - 5 lat
– Pozostałe	1 - 15 lat
• Inne rzeczowe aktywa trwałe	2 - 15 lat

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmują się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością księgową danej pozycji) są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

9.5. Aktywa niematerialne

Do aktywów niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, w tym prawa wieczystego użytkowania gruntów nabyte za gotówkę lub w ramach połączeń jednostek gospodarczych (prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie traktowane są jako leasing operacyjny i ewidencjonowane pozabilansowo).

Aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Aktywa niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu, w którym składnik jest dostępny do użytkowania. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością księgową danego składnika aktywów i są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat w momencie ich usunięcia.

9.6. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę ceny zapłaconej za akcje lub udziały przejmowanej jednostki, powiększonej o wartość udziałów niekontrolujących, nad wartością godziwą netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków (lub zespołów ośrodków) wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość księgową, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

9.7. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne („CGU”), do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość księgową składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Przy szacowaniu wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia Grupa uwzględnia zdolność uczestnika rynku do osiągnięcia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego sprzedaż innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość księgową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości księgowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.8. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Kapitalizację kosztów finansowania rozpoczyna się, gdy podjęte zostały działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do użytkowania, na dany składnik aktywów ponoszone są nakłady i ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego. W sytuacji, gdy inwestycja w składnik aktywów zostaje na dłuższy czas przerwana, następuje zawieszenie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Kapitalizacja zostaje zatrzymana, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przystosowania składnika aktywów do użytkowania są zakończone.

Kapitalizowaniu podlegają bieżące koszty kredytów i pożyczek celowych pomniejszone o przychody z tymczasowego lokowania nadwyżek środków oraz odpowiednia część kosztów bieżących pożyczek i kredytów ogólnych, w sytuacji gdy wydatki na rzeczowe aktywa trwale przekraczają wartość kredytów i pożyczek celowych. Koszty finansowania ogólnego kapitalizowane są w wysokości iloczynny stopy kapitalizacji i nadwyżki wydatków na rzeczowe aktywa trwale nad wartością finansowania celowego. Stopa kapitalizacji ustalana jest jako średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pożyczek i kredytów stanowiących zobowiązania Grupy innych niż kredyty i pożyczki celowe. Kwota skapitalizowanych w okresie kosztów finansowania zewnętrznego nie przekracza kwoty kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w okresie.

9.9. Zapasy

Do zapasów zalicza się aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług,
- a także świadectwa pochodzenia energii oraz prawa do emisji CO₂.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania wartości netto.

Stosowane do wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy ceny nabycia nie mogą być wyższe od wartości netto tych składników możliwej do uzyskania. Przez wartość netto możliwą do uzyskania rozumie się różnicę między szacowaną ceną sprzedaży stosowaną w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartości rozchodu materiałów jednakowych albo uznanych za jednakowe, ze względu na podobieństwo ich rodzaju i przeznaczenie Grupa wycenia w następujący sposób:

- węgiel oraz prawa do emisji CO₂ – według metody FIFO,
- materiały nabyte pod zlecenia – według metody szczegółowej identyfikacji ceny,
- pozostałe zapasy – według metody średniej ważonej.

Świadectwa pochodzenia

Świadectwa pochodzenia energii, wytworzonej w Grupie w okresie obrachunkowym, na moment początkowego ujęcia wycenia się według wartości godziwej z dnia rozpoznania tego aktywa, tj. wytworzenia energii ze źródeł odnawialnych lub w kogeneracji i ujmuje w przychodach ze sprzedaży. Przez wartość godziwą rozumie się średnioważoną cenę świadectw pochodzenia z danego miesiąca ustaloną na podstawie notowań na Towarowej Gieldzie Energii.

Zakupione świadectwa pochodzenia wycenia się w cenie nabycia.

Prawa do emisji CO₂

Nabyte prawa do emisji CO₂ wycenia się w cenie nabycia. Prawa do emisji CO₂ otrzymane nieodpłatnie wycenia się w wartości zerowej i ewidencjonuje pozabilansowo.

9.10. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują:

- środki pieniężne w kasie i na bieżących rachunkach bankowych,
- inne środki pieniężne, w tym lokaty bankowe o terminie zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Lokaty bankowe o pierwotnym okresie zapadalności przekraczającym trzy miesiące Grupa prezentuje jako lokaty i depozyty.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej. Inne aktywa pieniężne wycenia się zgodnie z zasadami stosowanymi do instrumentów finansowych.

9.11. Pozostałe aktywa

Grupa ujmuje w pozostałych aktywach niefinansowych rozliczenia międzyokresowe, należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które są prezentowane w oddzielnej pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej), nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFSS oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów, a także aktywa biologiczne. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

9.12. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i grupy do zbycia Grupa klasyfikuje jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość księgową zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowego zbycia w swoim obecnym stanie (zgodnie z ogólnie przyjętymi warunkami handlowymi). Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar dokonania transakcji zbycia w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Jeżeli Grupa ma zamiar dokonać zbycia, które prowadziłoby do utraty kontroli nad jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży jeżeli wszystkie wyżej wymienione kryteria są spełnione oraz niezależnie od tego czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji zbycia.

Aktywa trwałe i grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości księgowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

9.13. Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki dominującej.

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej.

Zyski zatrzymane obejmują wynik netto roku bieżącego, niepodzielone wyniki z lat ubiegłych, kapitały rezerwowe i zapasowe jednostek zależnych powstałe po dacie nabycia kontroli, korekty związane z przejściem na MSSF oraz korekty związane ze zmianą w udziale w spółkach zależnych po objęciu kontroli przez jednostkę dominującą.

9.14. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

Zgodnie z regulacjami obowiązującymi w poszczególnych spółkach pracownicy Grupy uprawnieni są do otrzymywania określonych świadczeń po okresie zatrudnienia oraz innych długoterminowych świadczeń pracowniczych - nagród jubileuszowych.

Grupa tworzy rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczana przez aktuarusza, przy zastosowaniu metody prognozowanych świadczeń jednostkowych. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne programy określonych świadczeń po okresie zatrudnienia

Grupa tworzy rezerwy na następujące świadczenia po okresie zatrudnienia:

- odprawy emerytalno-rentowe wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę,
- ekwiwalent pieniężny wynikający z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Tworzone rezerwy ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat (odpowiednio koszty operacyjne lub koszty finansowe – odwijanie dyskonta), za wyjątkiem zysków i strat aktuarialnych. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w całości w innym całkowitym dochodzie.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe

Pracownicy spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych, wypłacanych po przepracowaniu określonej liczby lat.

Rezerwy tworzone na nagrody jubileuszowe ujmowane są w całości w sprawozdaniu z zysków lub strat (odpowiednio koszty operacyjne oraz koszty finansowe – odwijanie dyskonta).

Rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia

W poprzednich okresach sprawozdawczych w spółkach Grupy uruchamiane były programy dobrowolnych odejść pracowników („PDO”) oraz zasady indywidualnych odejść („ZIO”). Jako rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia Grupa ujmuje przede wszystkim rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie PDO oraz pozostałych działań z zakresu restrukturyzacji zatrudnienia, w oparciu o przewidywaną liczbę pracowników, którzy zakończą pracę w spółkach Grupy oraz oszacowanej wartości odprawy lub odszkodowania. Rezerwy tworzone są w momencie podania do wiadomości zainteresowanych stron głównych elementów planu restrukturyzacji.

9.15. Pozostałe rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych

Rezerwę na rekultywację terenu oraz przyszłe koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych tworzy się w przypadkach, w których z przepisów prawa wynika obowiązek ich demontażu i usunięcia po zakończeniu użytkowania i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsc, w których się znajdowały. Wzrost rezerwy związany z upływem czasu (odwijanie dyskonta) odnoszony jest w koszty finansowe. Zmiana stanu rezerwy wynikająca ze zmiany stopy dyskonta lub szacowanego kosztu rekultywacji/likwidacji koryguje wartość rzeczowych aktywów trwałych, których rezerwa dotyczy.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

Rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji gazów tworzy się systematycznie w ciągu rocznego okresu sprawozdawczego na bazie wielkości rzeczywistej emisji CO₂, z uwzględnieniem darmowych uprawnień do emisji CO₂, wg następujących zasad i kolejności:

- w części pokrytej przyznanymi nieodpłatnymi uprawnieniami (proporcjonalnie do łącznej ilości nieodpłatnych uprawnień przyznanych dla danego roku) - w wartości zerowej,
- w części pokrytej uprawnieniami zakupionymi – w cenie nabycia,
- w części nie pokrytej posiadanymi lub należnymi uprawnieniami – na podstawie zakontraktowanych cen zakupu uprawnień, a następnie na podstawie cen rynkowych uprawnień na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Rezerwa z tytułu obowiązku umorzenia świadectw

Rezerwę z tytułu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w kogeneracji, a także świadectw efektywności energetycznej tworzy się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień kończący okres sprawozdawczy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,

- w części niepokrytej posiadanymi na dzień kończący okres sprawozdawczy świadectwami pochodzenia – w wartości wynikającej z zakontraktowanych praw majątkowych, a następnie wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień kończący okres sprawozdawczy lub w wysokości opłaty zastępczej.

9.16. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub rzeczowych aktywów trwałych.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.17. Biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów

Biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów

Biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom. Mimo, iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

Biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów w wysokości wiarygodnie oszacowanych, prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy wynikających ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez kontrahentów zewnętrznych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zobowiązania z tytułu dostaw i usług.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- otrzymane w formie dotacji środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę odpowiadającą odpisom amortyzacyjnym od tych składników majątkowych w części sfinansowanej przez wspomniane środki pieniężne,
- przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od otrzymanych aktywów trwałych.

Jako rozliczenia międzyokresowe przychodów Grupa wykazuje również przychody z tytułu przyłączania klientów do sieci, tzw. opłaty przyłączeniowe, które zostały otrzymane przed 1 lipca 2009 roku. Opłaty przyłączeniowe otrzymywane po tej dacie rozpoznawane są jednorazowo w przychodach okresu.

9.18. Dotacje

Dotacje ujmuje się w momencie, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z dotacjami oraz, że dotacje będą otrzymane.

Dotacje do aktywów są ujmowane w ramach rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie odpisywane systematycznie w przychody okresu przez szacowany okres użytkowania związanego z nimi składnika aktywów.

W przypadku, gdy Grupa otrzymuje kredyt lub pożyczkę na zasadach preferencyjnych, na dzień początkowego ujęcia, dokonuje się wyceny takiego instrumentu finansowego w wartości godziwej, odpowiadającej wartości zdyskontowanych przepływów, z użyciem rynkowych stóp procentowych dla podobnych instrumentów. Różnicę między wyliczoną w ten sposób kwotą wyceny a wyceną według zamortyzowanego kosztu ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako dotację i rozlicza liniowo przez okres spłaty zobowiązania w ciężar pozostałych przychodów operacyjnych w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.19. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej rzeczowego aktywa trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Rzeczowe aktywa trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania aktywa lub okres leasingu, jeśli nie ma wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego (w tym otrzymane nieodpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów). Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w sprawozdaniu z zysków lub strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego (patrz nota 33.2). Płatności leasingowe ujmowane są jako przychody w sprawozdaniu z zysków lub strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

9.20. Instrumenty finansowe**9.20.1. Aktywa finansowe**

Grupa identyfikuje następujące kategorie aktywów finansowych:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki udzielone i należności,
- Aktywa dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z warunków:

- a) jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, lub
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń.
- b) został zakwalifikowany do tej kategorii w momencie nabycia. Składnik aktywów finansowych może zostać w momencie nabycia zaklasyfikowany do portfela wycenianego według wartości godziwej ze zmianami odnoszonymi do sprawozdania z zysków lub strat (za wyjątkiem instrumentów kapitałowych, które nie mają cen kwotowanych na aktywnym rynku, a ich wartość godziwa nie może być wiarygodnie wyznaczona), jeśli spełnione zostały następujące kryteria:
 - taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznavania strat lub zysków podlegają innym regulacjom, lub
 - aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, lub
 - aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa w szczególności zalicza jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym ENERGA Trading SFIO („Fundusz”). Na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąc) Grupa wycenia wartość jednostek uczestnictwa w Funduszu jako iloczyn ilości posiadanych jednostek i wartości z wyceny pojedynczej jednostki uczestnictwa. Wycena dokonywana jest przez firmę zarządzającą funduszem.

Aktywa finansowe w tej kategorii wyceniane są początkowo w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu zyski/straty z wyceny do wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym.

Pożyczki i należności

Pożyczki udzielone i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Pożyczki i należności wyceniane są początkowo w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne i ujmowane po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy, zyski i straty z wyceny do wartości godziwej (nie stanowiące utraty wartości) ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

9.20.2. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Do istotnych obiektywnych przesłanek Grupa zalicza przede wszystkim poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie na drogę sądową przeciwko dłużnikowi, znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej poniżej ceny nabycia, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym wystawcy instrumentu finansowego.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

W przypadku, gdy występują obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, Grupa dokonuje odpisu aktualizującego w kwocie odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Kwotę straty ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość księgową składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału

i – w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej – amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do sprawozdania z zysków lub strat. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w sprawozdaniu z zysków lub strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Odwróceniu w sprawozdaniu z zysków lub strat nie podlegają odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży.

9.20.3. Zobowiązania finansowe

Grupa identyfikuje zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Do zobowiązań wycenianych według zamortyzowanego kosztu zalicza się przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług, kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne. W momencie początkowego ujęcia są one ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. Po początkowym ujęciu są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązania finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

9.20.4. Rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty zabezpieczające i rachunkowość zabezpieczeń

Grupa może podjąć decyzję o desygnowaniu wybranych instrumentów pochodnych do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jako instrumentów zabezpieczających w ramach identyfikowanego powiązania zabezpieczającego. Grupa dopuszcza stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych tylko w przypadku, gdy spełnione są określone kryteria, tzn.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Sporządzana dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, pozycji zabezpieczanej, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób bieżącej oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na sprawozdanie z zysków lub strat;
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Stosowane zasady rachunkowości dla instrumentów pochodnych desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do sprawozdania z zysków lub strat.

Kwoty skumulowanej zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny, przenoszone są do sprawozdania z zysków lub strat w okresie lub okresach, w którym pozycja zabezpieczana wywiera wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat.

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, gdy wystąpi jedno z poniższych zdarzeń:

- instrument zabezpieczający wygasza, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę). W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Realizacja planowanej transakcji, która przestaje być wysoce prawdopodobna, może być ciągle oczekiwana,
- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. W przypadku zabezpieczenia planowanych transakcji, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmuje się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji. Jeśli zaprzestaje się oczekiwać realizacji transakcji, skumulowane zyski lub straty odniesione bezpośrednio na kapitał własny ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Prezentacja

W związku z zastosowaniem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, Grupa stosuje następującą prezentację:

- efektywna część zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających jest księgowana w pozostałych całkowitych dochodach i kumulowana w kapitale z aktualizacji wyceny,
- odsetki z tytułu instrumentów zabezpieczających są prezentowane w tej samej linii sprawozdania z zysków lub strat, w której prezentowany jest wynik odsetkowy na pozycji zabezpieczanej,
- rewaluacja instrumentów zabezpieczających jest odnoszona do tej samej linii sprawozdania z zysków lub strat, w której prezentowana jest rewaluacja walutowa pozycji zabezpieczanej,
- nieefektywna część zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających jest odnoszona do wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

9.21. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z zysków lub strat obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy oraz zmianę stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczone nie rozliczanej z kapitałem własnym ani innymi całkowitymi dochodami.

Podatek bieżący

Rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone jest przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W przypadku jednostek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej (patrz nota 12.4) przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym jest osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat.

Podatek odroczoney

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmuje się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy.

9.22. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy oraz inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty.

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko z korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy, prawdopodobne jest ściągnięcie kwoty należności oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Przychody ze sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej oraz ze sprzedaży energii elektrycznej do odbiorcy końcowego

Za moment sprzedaży usługi dystrybucji energii elektrycznej oraz sprzedaży energii do odbiorcy końcowego przyjmuje się moment dostarczenia tych produktów do odbiorcy, co jest rejestrowane przez licznik energii elektrycznej. W praktyce momentem sprzedaży jest data odczytu układu pomiarowo-rozliczeniowy.

W przypadku, gdy w okresie rozliczeniowym nie dokonano odczytu rzeczywistego z licznika, podstawą do ustalenia przychodu jest szacunek, ustalany na podstawie średniodobowego zużycia energii elektrycznej w poprzednich okresach rozliczeniowych. Do wyliczenia przychodu wykorzystywane są cenniki obowiązujące w danym okresie.

Przychody ze sprzedaży energii na rynku hurtowym

Hurtowa sprzedaż energii elektrycznej odbywa się poprzez zgłoszenie przez odbiorcę i dostawcę do Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) ilości deklarowanej w każdej godzinie ilości energii elektrycznej, którą Grupa zobowiązana jest zgodnie z poszczególnymi umowami dostarczyć lub spowodować jej dostarczenie (poprzez zakup energii elektrycznej na Rynku Bilansującym), a odbiorca odebrać. W przypadku wytwarzania przez jednostkę wytwórczą energii elektrycznej bez zawartej transakcji bilateralnej (z odbiorcą) następuje sprzedaż energii na Rynek Bilansujący (do OSP). OSP jako swego rodzaju gwarant rozliczeń ilościowych zabezpiecza wiarygodność danych w zakresie dostarczanych ilości energii.

9.23. Koszty działalności operacyjnej

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów i świadczenia usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanej energii elektrycznej i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie/rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych, należności oraz zapasów,

Koszty sprzedaży obejmują koszty związane z obsługą i pozyskaniem klientów oraz koszty marketingu i reklamy.

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą jako całością oraz spółkami wchodzącymi w skład Grupy.

9.24. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

9.25. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na inne całkowite dochody,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen księgowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej rzeczowego aktywa trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych w walucie obcej zakwalifikowanych do portfela dostępnych do sprzedaży,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości księgowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9.26. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego dla akcjonariuszy jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. W przypadku scalenia lub podziału akcji, do kalkulacji stosuje się retrospektywnie liczbę akcji po ich scaleniu lub podziale.

9.27. Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

9.28. Zmiana zasad rachunkowości i prezentacji danych oraz korekta danych finansowych z lat ubiegłych

W bieżącym okresie sprawozdawczym polityka rachunkowości Grupy stosowana była w sposób ciągły za wyjątkiem poniżej opisanych.

- w poprzednich okresach sprawozdawczych Grupa prezentowała inwestycję w jednostki uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading SFIO („Fundusz”) jako ekwiwalenty środków pieniężnych. W bieżącym okresie sprawozdawczym Grupa zmieniła sposób powyższej prezentacji, poprzez wyodrębnienie w aktywach obrotowych pozycji „Inwestycje w portfel aktywów finansowych”. Zdaniem Zarządu Grupy prezentacja taka lepiej odzwierciedla ryzyka związane z inwestycją w Fundusz.
- ponadto Grupa dokonała zmian w układzie pozycji prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, poprzez połączenie tytułów w pozycje zbiorcze. Zmiany te miały na celu zwiększenie przejrzystości i użyteczności danych prezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

Kwoty korekt dotyczących poprzedniego okresu prezentowanego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przedstawiono poniżej:

	Stan na 31 grudnia 2014 (dane poprzednio raportowane)	Korekty	Stan na 31 grudnia 2014 (dane przekształcone)
AKTYWA			
Nieruchomości inwestycyjne	41	(41)	-
Pochodne instrumenty finansowe	29	(29)	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	20	29	49
Pozostałe aktywa długoterminowe	55	41	96
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	-	764	764
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 696	(764)	1 932
PASYWA			
Pochodne instrumenty finansowe	23	(23)	-
Pozostałe finansowe zobowiązania długoterminowe	8	24	32
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	1	(1)	-

Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje	37	(37)	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	121	(121)	-
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	-	158	158

	Stan na 1 stycznia 2014 (dane poprzednio raportowane)	Korekty	Stan na 1 stycznia 2014 (dane przekształcone)
AKTYWA			
Nieruchomości inwestycyjne	15	(15)	-
Pochodne instrumenty finansowe	13	(13)	-
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	18	13	31
Pozostałe aktywa długoterminowe	42	15	57
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	-	567	567
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 352	(567)	1 785
PASYWA			
Pozostałe finansowe zobowiązania długoterminowe	5	1	6
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	1	(1)	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów i dotacje	32	(32)	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	127	(127)	-
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	-	159	159

	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane poprzednio raportowane)	Korekty	Rok zakończony 31 grudnia 2014 (dane przekształcone)
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Nabycie jednostek uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading	-	(247)	(247)
Sprzedaż jednostek uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading	-	50	50
Zwiększenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	325	(197)	128
Środki pieniężne na początek okresu	2 350	(567)	1 783
Środki pieniężne na koniec okresu	2 675	(764)	1 911

Zmiany danych porównywalnych nie mają wpływu na rachunek zysków lub strat oraz na zysk netto przypadający na 1 akcję.